

EL ROBATORI DEL BESTIARI

CULTURA

Roben de la biblioteca del Museu Nacional d'Art de Catalunya una pàgina d'un valuós manuscrit del segle XII

La pàgina ha estat retallada d'un manuscrit medieval magníficament il·lustrat amb figures de tota mena d'animals

REDACCIÓ
Barcelona

Com era la pàgina? Per saber com era aquesta pàgina i quins animals hi sortien, els especialistes del museu proposen fer una recerca a les sales d'art romànic. Segons ens han explicat, els pintors i escultors d'aquesta època s'inspiraven sovint en manuscrits il·lustrats (bestiaris, bíblies, llibres científics) per fer els seus dissenys.

L'amagatall

Ignorem on pot haver anat a parar aquesta pàgina però alguns indicis d'última hora semblen indicar que es troba encara dins del museu, a les sales d'art romànic.

Els sospitosos

La policia està investigant les persones que hi havia en aquell moment a la biblioteca. S'han retingut alguns dels seus objectes personals com a proves.

Instruccions del joc:

- Aneu a les sales d'art romànic.
- Seguiu les pistes que us donem i localitzeu a les sales els 16 animals que estaven pintats a la pàgina desapareguda.
- Interpreteu el missatge en clau de mòbil per descobrir on s'amaga la pàgina.
- Traslladeu els vostres resultats a l'informe del cas per confirmar les vostres respostes.
- Estudieu les proves i les fitxes dels sospitosos i deduiu qui pot ser el culpable.

El museu busca ajudants per col·laborar amb la policia en aquesta investigació.

Us hi engresqueu?

Els enigmes
del Museu
Nacional

+7

Sala 2

En aquesta sala podreu localitzar 4 animals

1

Els grecs, per la seva gran talla, l'anomenaven "muntanya". El pintor d'aquesta església li pintà els ullals fora de lloc.

Busca'l sota un arc i digues on els hi va posar

- a la cua - al cap - a l'esquena

Aquest animal és l' **_ L _ _ _ _ T**

2

Té un cap a la cua i la pell tacada... però no us equivoqueu, ben negres són les d'ara. El felí desprèn tan bona olor que el seu alè s'ha tornat

Observa i tria

- rodó - peix - flor

Aquest animal és la **P _ _ T _ _ A**

4

Quasi esborrat trobareu un dels monstres més temuts a l'edat mitjana: el drac apocalíptic.

Localitzeu-lo a partir d'aquesta descripció del llibre de l'Apocalipsi i subratlleu aquells aspectes que coincideixen:

"I va aparèixer al cel un altre senyal: un enorme Drac vermell com el foc, amb set caps i deu banyes, i a cada cap duia una diadema".

Aquest animal és el **DR _ _**

A _ O _ _ LÍ _ _ _ C

Sabíeu que...

Aquest animal ja era utilitzat com a màquina de guerra des d'època molt antiga. Mireu com apareix representat en el Bestiari d'Oxford, de principis del s. XIII.

Sabíeu que...

Els fragments desapareguts en una pintura es diuen "llacunes". En alguns casos els restauradors restitueixen aquests espais buits amb sorres dels rius propers al lloc de procedència de les pintures murals.

3

Tot i ser un mitjà de transport molt antic, aquí el tenim malferit.

Alguna cosa l'ha deixat cec i amb la boca oberta fa un gemec.

Observa i tria: quina és la causa de la seva ceguesa?

- s'ha punxat amb una branca
- ha desaparegut el tros de pintura
- li ha entrat sorra

Aquest animal és el **_ A M _ L _**

Sabíeu que...

La imatge d'aquest monstre ve d'una tradició molt antiga. Mireu com se sembla a l'Hidra de 7 caps, el monstre terrible que va matar l'heroi grec Hèrcles!

Gala 5

Aquí trobareu 3 animals fantàstics que van sempre junts

5 6 7

Un dels inspectors del cas va dibuixar aquests animals tal com apareixen al *Baldaqú de Tost* però se'n va oblidar un. El podeu dibuixar?

Els 3 animals són:

el **B** ___ **ALAT**,

el **LL** ___ **ALAT**, i

l' **L** **G** ___

Sabíeu que...

Aquests tres animals i l'àngel formen la imatge del Tetramorf, "quatre formes". Cada figura representa un dels amics de Jesús que van escriure la seva vida als Evangelis. El lleó de sant Marc, l'àliga de sant Joan, el brau de sant Lluc i l'àngel de sant Mateu.

Gala 6

Al *Frontal d'altar de Cardet* trobareu 3 animals domèstics

8

Es munta però no és el cavall.
Si et diuen que ho ets,
no t'agradarà!

Aquest animal és l' **S** ___

9

Surt poc del ramat
i no té cap banya.
Si et vols abrigar,
t'ho pot solucionar.

Aquest animal és l' **V** ___ **A**

10

Aquí està lligat amb un cordill vermell i el trobareu també a la sala següent.

Aquest animal és el ___ **S**

Situeu-vos a sota de la tercera sortida començant per l'esquerra. Mireu cap a la sala següent i el podreu veure. Trieu l'acció que està fent.

- caçar - menjar - dormir - llepar

Sabíeu que...

El material utilitzat per fabricar les pàgines de la majoria dels llibres manuscrits a l'edat mitjana era el pergamí i estava fet de pell d'animals, generalment de be o vaca.

Gala 7

11

L'anyell surt representat així

Busqueu-lo i dibuixeu el que li falta.

Aquest animal és l' **A** ___ **Y** ___ **L**

Sabíeu que...

L'anyell era molt utilitzat en els sacrificis, per això s'associa amb el sacrifici de Crist. En el llibre de l'Apocalipsi se'l representa amb 7 ulls que simbolitzen els 7 esperits de Déu enviats a la terra.

Gala 8

12

En aquesta sala apareix esculpit 2 cops al *Pilar de Camarasa* i treu el cap a 2 bases del *Baldaquí de Ripoll*.

Ja sabeu de quin animal es tracta?

Aquest animal és el **L _ _ Ó**

Sabíeu que...

Als segles XII i XIII reis i prínceps tenien sovint col·leccions d'aquests animals exòtics i la seva imatge decorava monedes i escuts. La Bíblia associa les seves bones qualitats a la figura de Crist però també el veu com l'encarnació del mal per la seva crueltat.

5

Gala 9

Aquí trobareu 2 animals salvatges. Un és el plat favorit de l'altre

13

Tot i ser un gran corredor, en un cercle l'ha tancat el pintor. Si el vols trobar, unes banyes has de buscar.

Aquest animal és el **C _ _ _ O _**

14

Amaga el seu cos allargat als llocs més insospitats.

Si us poseu d'esquena a l'absis principal de l'església, el veureu a la vostra esquerra seguint l'arc del marc d'una porta.

Aquest animal és la **_ E _ P**

Gala 13

15

Amb cinc caps lluita contra un àngel guerrier. No us hi apropau, és la més gran de les serps!

Per les seves característiques físiques aquest animal està relacionat amb els quatre elements de la natura.

Els sabríeu emparellar?

- el foc
- l'aire
- la terra
- l'aigua
- les ales
- l'alè
- la forma de serp
- les escates

Aquest animal híbrid és el

D _ _ _

Sabíeu que...

Un llibre del s. VII explica que aquest animal guarda al seu cervell una pedra preciosa de gran poder anomenada "draguntia lapí" que cal extreure-li quan encara està viu.

Gala 15

16

L'animal que us falta està format de la barreja de dues bèsties diferents.

Trobeu-les entre aquestes:

6

7

8

9

Sabíeu que...

Aquest animal fantàstic custodiava els tresors. El que veieu aquí segurament protegia l'espasa del comte Ferran González, fundador de Castella.

Aquest animal híbrid és el

G _ _ U

Un sms dóna un gir inesperat al robatori del manuscrit

Missatge en clau del lladre

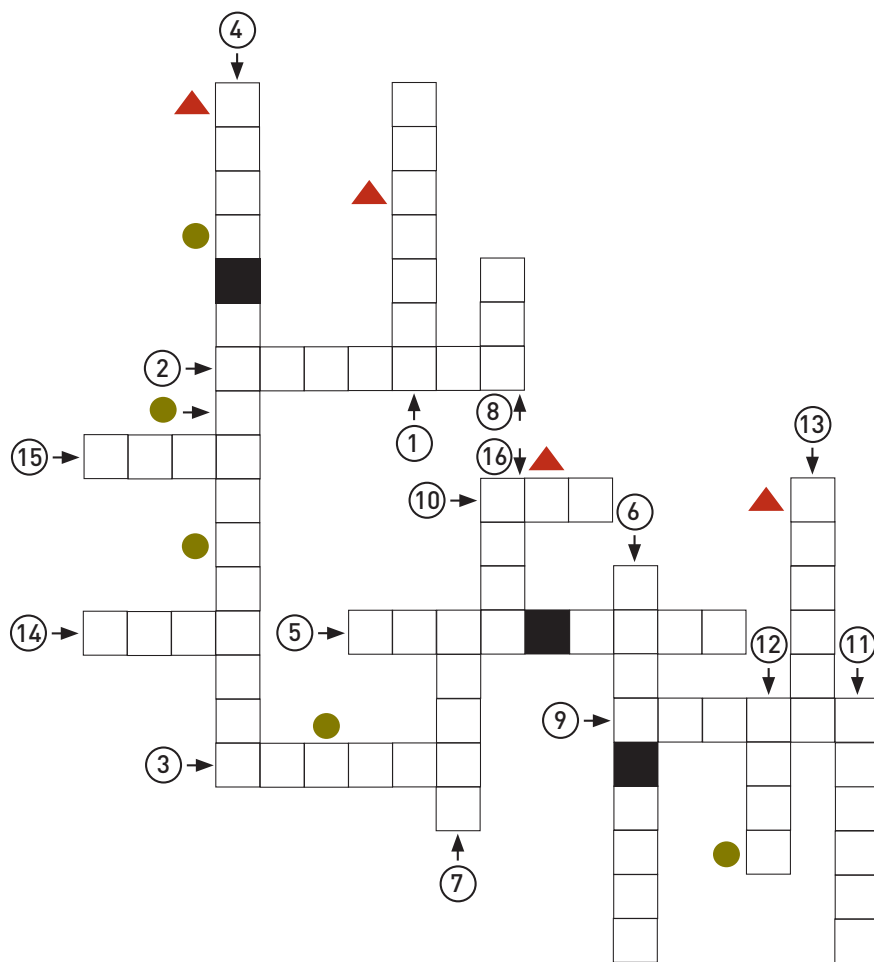
REDACCIÓ
Barcelona

Un sms interceptat per la policia en un dels mòbils dels sospitosos fa pensar que el lladre té un còmplice i que la pàgina no ha sortit del museu.

A partir del contingut de l'sms, teniu alguna idea d'on podria estar amagada la pàgina del manuscrit?

(Escriviu aquí la vostra hipòtesi)

Quins animals apareixen a la pàgina desapareguda?

Anoteu a les caselles els noms dels 16 animals que heu localitzat.

En quina escena bíblica els trobem?

Ordeneu correctament les lletres que apareixen dins dels quadres marcats amb ▲ a la frase següent:

A la pàgina desapareguda hi ha pintada una escena de l'

_ R _ A _ E
N _ È

Voleu confirmar quin és l'amagatall?

Combineu correctament les lletres que apareixen dins dels quadres marcats amb ● i ho descobrireu.

L'amagatall és el _____

Absis: En una església, espai generalment de forma semicircular on es posa l'altar.

Anyell: Criada de l'ovella fins a l'edat d'un any. Quan porta una banderola i una creu representa Crist ressuscitat.

Apocalipsi, Llibre de l': Darrer llibre de la Bíblia on es revelen els esdeveniments de la fi del món.

Baldaquí: Moble que cobreix l'altar, decora i monumentalitza l'espai més sagrat de l'església.

Frontal d'altar: Part davantera de l'altar en una església romànica.

Hèracles o Hèrcules: Heroi de la mitologia clàssica fill de Zeus. Són molt coneguts els seus treballs, un dels quals va ser matar l'Hidra de set caps del llac de Lerna.

Nom: Josep Tinta Agulla
Professió: Tatuador

Objectes requisats:

- Una foto d'ell mateix ple de tatuatges d'animals
- Una càmera digital
- 5 carnets de les biblioteques més importants del món
- Un telèfon mòbil

CONFIDENCIAL

Nom: Manel Cap Gros
Professió: Geganter

Objectes requisats:

- Carnet de president de la Colla Gegantera de la Barceloneta
- Targeta de visita d'un escultor de bèsties de festa major
- Un quadern de dibuix amb animals marins
- Un telèfon mòbil

CONFIDENCIAL

Nom: Pere Vell Lloc
Professió: Antiquari

Objectes requisats:

- Una llista amb noms dels col·leccionistes de manuscrits més importants
- Una targeta de visita d'una casa de subhastes de París
- Una navalla
- Un telèfon mòbil

CONFIDENCIAL

Nom: Anna Mestre Doctor
Professió: Estudiant

Objectes requisats:

- Un llistat d'obres d'art on apareixen gossos
- Un ordinador portàtil
- Un carnet de la societat protectora d'animals
- Tisores i una barra de cola

CONFIDENCIAL

Nom: Maria Volum Prim
Professió: Bibliotecària

Objectes requisats:

- Un contracte en pràctiques de la biblioteca
- La carmanyola amb el dinar
- Un ganivet i una forquilla
- Un bitllet d'avió a Nova York per al dia següent

CONFIDENCIAL

**Qui dels 5 penseu que ho pot haver fet?
 Torneu a llegir els titulars de la notícia del diari i el missatge en clau de mòbil.**

Creiem que el culpable és:

Porteu aquest quadern al taulell d'informació del vestíbul del museu i tindreu, per fi, totes les solucions d'aquest enigma! Sortireu al diari i rebreu el pin de bon detectiu.

- Sala 2: Pintures de Sant Joan de Boí. Cap a 1100
- Sala 5: Baldaquí de Tost. Cap a 1200
- Sala 6: Iohannes. Frontal d'altar de Cardet. Segona meitat del s. XIII
- Sala 7: Pintures de Sant Climent de Taüll. Cap a 1123
- Sala 8: Capítell del pilar de Camarasa. Últim quart del s. XIII
 Bases del baldaquí de Ripoll. Segon terç del s. XII
- Sala 9: Pintures de Santa Maria de Taüll. Cap a 1123
- Sala 13: Frontal dels arcàngels. 2n quart del s. XIII
- Sala 15: Griu de San Pedro de Arlanza. Cap a 1210
- Sala 16: Colom Eucarístic. Llemotges, 1a meitat del s. XIII

- MS Ashmole 1511, principis del segle XIII, fol. 015v. Bodleian Library, Oxford
- Pintures de Sant Joan de Boí: Lapidació de sant Esteve, cap a 1100. Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Vas de ceràmica de figures negres: Hèracles matant l'Hydra de set caps, cap a 525 aC. The J. Paul Getty Museum, Malibu
- Bíblia de Bertoldus (Ms. -GKS 4), 1255, 2n, f. 183v. Biblioteca Reial, Copenhaguen
- Revers d'un diner de Sevilla d'Alfons X de Castella, el Savi (1252-1284). Gabinet Numismàtic de Catalunya
- Absis del Burgal, finals del segle XI - inicis del segle XII. Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Biga de Cardet, mitjan segle XIII. Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Pintures de Sant Joan de Boí: Gall, cap a 1100. Museu Nacional d'Art de Catalunya
- Capítell de Santa Maria de Besalú, entre 1137 i 1167/1171. Museu Nacional d'Art de Catalunya